Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2003-2005 жылдарға арналған салалық бағдарламасын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы 2003 жылғы 3 ақпан N 118

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 21 шілдедегі N 1095 қаулысымен мақұлданған Қазақстан Республикасында мемлекеттік мүлікті басқару және жекешелендіру тұжырымдамасын одан әрі іске асыру мақсатында, "Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2001-2002 жылдарға арналған салалық бағдарламасын іске асыру жөніндегі 2002 жылға арналған іс-шаралар жоспарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 2 мамырдағы N 489 қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2003-2005 жылдарға арналған салалық бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бекітілсін.

2. Жыл сайын 1 ақпан мен 1 тамызға:

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті - республикалық меншік бойынша;

облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдері - коммуналдық меншік бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметіне Бағдарламаны іске асыру барысы туралы ақпарат ұсынсын.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.05.31. N 538 қаулысымен .

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары А.С. Есімовке жүктелсін.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2004.03.20. N 357 , 2005.05.31 . N 538 қаулыларымен .

4. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 3 ақпандағы N 118 қаулысымен бекітілген

Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2003-2005 жылдарға арналған салалық бағдарламасы

Астана - 2003 жыл

1. Бағдарламаның паспорты

Бағдарламаның атауы	Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2003-2005 жылдарға арналған салалық бағдарламасы
Бағдарламаны әзірлеу үшін негіз	Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 28 наурыздағы N 827 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002-2004 жылдарға арналған бағдарламасы, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 21 шілдедегі N 1095 қаулысымен мақұлданған Қазақстан Республикасында мемлекеттік мүлікті басқару және жекешелендіру тұжырымдамасы
Бағдарламаның негізгі әзірлеушісі	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті
Бағдарламаның басты мақсаты	Мемлекеттік мүлікті басқарудың тиімділігін арттыру
Бағдарламаның негізгі міндеттері	Мемлекеттік мүлікті басқару жүйесін жетілдіру және оның тиімді пайдаланылуын бақылауды күшейту
Бағдарламаны қаржыландыру көздері	Бағдарлама мемлекеттік бюджеттен қаржыландыруды талап етпейді
Бағдарламаны іске асыру мерзімі	2003-2005 жылдар

2. Кіріспе

Елдегі экономиканы тұрақтандыру жөніндегі шараларды қабылдау, Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі дамуының стратегиялық жоспарымен анықталған мақсаттар мен міндеттер мемлекеттік мүлікті басқару мен билік етудегі көзқарастарды одан әрі жетілдіруді талап етеді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 27 маусымдағы N 880 қаулысымен бекітілген Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің тиімділігін арттырудың 2001-2002 жылдарға арналған салалық бағдарламасын іске асыру барысында мемлекеттік мүлікті басқару мәселелері жөніндегі заңнамалық базаны жетілдіру жөнінде маңызды қадам жасалды: "Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік мүлік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 21 мамырдағы Заңы қабылданды.

Мемлекеттік мүлік мәселелері бойынша заң актілеріне өзгерістер енгізу, мемлекеттік меншік объектілерін басқару субъектілерінің өкілеттіктері шектерін белгілеу және оларды нақтылау басқарудың әртүрлі субъектілерінің мемлекеттік мүліктің объектілерін басқаруының одан әрі мақсаттарын, міндеттерін және әдістерін айқындау, жоғарыда көрсетілген Заңды іске асыру жөнінде бірқатар нормативтік құқықтық актілер әзірлеу қажеттігінің де алғы шарты болып табылады.

Осы Бағдарлама Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 28 наурыздағы N 827 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002-2004 жылдарға арналған бағдарламасына сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 21 шілдедегі N 1095 қаулысымен мақұлданған Қазақстан Республикасында мемлекеттік мүлікті басқару және жекешелендіру тұжырымдамасын одан әрі іске асыру мақсатында әзірленді.

Бағдарламада мынадай негізгі бағыттар бойынша:

мемлекеттік мүлікті басқару жүйесін жетілдіру;

мемлекеттік мүліктің тиімді пайдаланылуын бақылауды күшейту;

мемлекеттік меншіктің жекелеген объектілерін басқарудың стратегиясын қалыптастыру, экономиканың стратегиялық салаларын бақылау және олардың дамуын реттеу;

мемлекеттік мүлікті есепке алуды жетілдіру;

мемлекеттік мүлікті мемлекет мүддесіне сәйкес жекешелендіруді жүзеге асыру;

жекешелендіруге дейінгі бақылауды жетілдіру іс-шаралары кешенін жүзеге асыру көзделеді.

3. Мемлекеттік мүлікті басқарудың және жекешелендірудің қазіргі уақыттағы жай-күйін талдау

3.1. Мемлекеттік мүлікті басқарудың заңнамалық базасы

Мемлекеттік мүлікті басқаруды жетілдіру, Мемлекеттік мүлікті басқару және жекешелендіру тұжырымдамасын іске асыру мақсатында "Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік мүлік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 21 мамырдағы

Заңы (бұдан әрі - Заң) қабылданды.

Заңмен Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне , "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 10 шілдедегі Заңына , " Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі Заңына , Қазақстан Республикасы Президентінің "Мемлекеттік кәсіпорын туралы" 1995 жылғы 19 маусымдағы N 2335 заң күші бар Жарлығына , Қазақстан Республикасы Президентінің "Жекешелендіру туралы" 1995 жылғы 23 желтоқсандағы N 2721 заң күші бар Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Негізгі өзгерістер мемлекеттік меншікті республикалық және коммуналдыққа бөлу есебімен біртұтас уәкілетті органның мемлекеттік меншікке қатысы бойынша мемлекеттік меншік құқығының субъектісі ретінде айқындау қажеттілігіне байланысты .

Қазақстан Республикасы Президентінің "Мемлекеттік кәсіпорын туралы" 1995 жылғы 19 маусымдағы N 2335 заң күші бар Жарлығына (бұдан әрі - "Мемлекеттік кәсіпорын туралы" Жарлық) мемлекеттік меншікке құқығы бар субъектінің және мемлекеттік кәсіпорындарға қатысты мемлекеттік органның функцияларын шектеу бөлігінде өзгерістер енгізілді; өкілеттіктерін кеңейту арқылы мемлекеттік басқару органдарының тарапынан мемлекеттік кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды күшейтуге бағытталған толықтырулар, сондай-ақ жауапкершілікті нығайту мақсатымен мемлекеттік кәсіпорындар басшыларына қатаң талаптар қоюға бағытталған толықтырулар енгізілді.

Заң қабылданғанға дейін қолданыста болған мемлекеттік кәсіпорындарға негізгі қаражаттар және заңды тұлғалардың жарғылық капиталының үлесі түрінде оларға бекітілген мүлікті шеттету құқығы, сондай-ақ өзінің қалауынша осы мүлікті өткізуден түскен ақшалай қаражатты пайдалану мүмкіндігі меншіктенуші ретінде мемлекет мүддесіне нұқсан келтірді және мемлекеттік мүлікті бақылаусыз шеттету процесіне әкеп соқтырды. Заңға сәйкес негізгі қаражатқа қатысты мемлекеттік кәсіпорындардың мүлкі тек мемлекеттік мүлікке билік ететін уәкілетті мемлекеттік органның шешімі негізінде, ал жекелеген жағдайларда - Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша сатылатын болады. Бұл ретте, осы мүлікті жекешелендіруден түскен қаражат мемлекеттік бюджетке жіберіледі.

"Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы " Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі Заңына өзгеріс мемлекеттік кәсіпорындардың жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің жарғылық капиталының қатысуына жол бермеуді енгізу қажеттігіне негізделген.

"Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 10 шілдедегі Заңына енгізілген негізгі өзгерістер мен толықтырулар:

мемлекеттік мекемелерге қоғамның құрылтайшылары немесе қатысушылары (

акционерлері) ретінде қатысуына жол бермеуді белгілеу;

"Алтын акция" иегерінің құқығын кеңейту және бекіту: "алтын акцияны" иелену шарты кезінде мемлекет үшін қосымша бақылау тәсілі болып табылатын акционерлік қоғамның жалпы жиналысы, басқарма және директорлар кеңесінің шешіміне тыйым салу, соның ішінде "алтын акциямен" куәландырылған тыйым салу құқығының қабылданған өзгерістеріне сәйкес болғандықтан жекешелендіруге дейін мүмкіндік беруге жатпайды;

акцияның бақылау пакеті ұлттық компанияларды қоспағанда, мемлекетке тиесілі қоғамның директорлар кеңесінің қоғамның қаржы-шаруашылық қызметінің орта мерзімдік және ағымдағы (жылдық) жоспарларын міндетті бекітуін қарау;

көрсетілген акцияларды иелену және пайдалану құқығын жүзеге асыратын мемлекеттік органға акциялардың мемлекеттік пакетіне дивидендтердің болжамдалған мөлшерінің көрсеткішін белгіленген мерзімдерде беру міндетін қоғамның атқарушы органына бекіту;

директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелерді қарау кезінде тәуелсіз сарапшыларды, консультанттарды тарту құқығын директорлар кеңесінің мүшелеріне беру.

Қазақстан Республикасы Президентінің "Жекешелендіру туралы" 1995 жылғы 23 желтоқсандағы N 2721 заң күші бар Жарлығына (бұдан әрі - "Жекешелендіру туралы" Жарлық) жекешелендіру процестерін жетілдіру мақсатында Заңмен әлемдік тәжірибеде қабылданған қосымша сауда түрлері: екі кезеңдік рәсімдер жолымен конкурс (бұдан әрі - конкурс), бағалы қағаздарды сату енгізілді.

Конкурс білікті қаржы кеңесшісінің қатысуымен екі кезеңде өтетін болады және әлеуетті сатып алушылар (инвесторлар) арасында бәсекелестік белгілеуге қабілетті болғандықтан ірі стратегиялық маңызды объектілерді жекешелендірудің неғұрлым қолайлы тәсілі болып табылады. Сауданың осы түрі инвесторлармен келіссөздер өткізу барысында объектілердің бұрын ұсынылған сату шартын жақсартуға және сапа негізінде жеңімпазды таңдауды жүзеге асыруға жол береді.

Туынды бағалы қағаздарды жүзеге асыру:

әлеуетті инвесторлар шеңберін кеңейтуге;

капиталдың халықаралық рыногында қазақстандық компаниялардың имиджін көтеруге бағытталған.

Бұдан басқа, туынды бағалы қағаздарды орналастыру кезінде компаниядан талап етілетін шарттар олардың қызметінің айқындылығын, демек инвесторлардың қатерін барынша азайту деңгейін қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Осыған байланысты, бұрын қолданылған "Жекешелендіру туралы" Жарлықтың мемлекеттік меншіктің объектілерін сату тәртібі туралы ережелері биржа саудасын ұйымдастыру және өткізу ерекшелігін, мемлекетке жататын бағалы қағаздарды қор биржасында сату жөнінде "Жекешелендіру туралы" Жарлықтың нормасын көрсетпеді,

жеке бапта толықтырылды және бөліп көрсетілді.

Мемлекеттік меншік объектілерін сатып алушылардың міндеттемелерді орындауын бақылаудың тиімділігін көтеру мақсатында "Жекешелендіру туралы" Жарлыққа сатып алу-сату келісімдерінің шарттарына сәйкес сатып алушылар өзіне алған орындауға тиісті міндеттемелерді қамтамасыз етуге бағытталған өзгеріс қабылданды.

Мемлекеттік мүлікті тиімді басқарудың басты тұтқасының бірі көкейтесті құқықтық базаның болуы болып табылатыны сөзсіз. Қолданыстағы заңдардың талаптарына сәйкес мемлекеттік мүлікті (республикалық та, коммуналдық та меншік бойынша) басқару және билік ету мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілерге тексеру жүргізу мемлекеттік меншікті басқару саласында бірінші деңгейдегі міндет болып табылады.

3.2. Мемлекеттік кәсіпорындарды басқару

2003 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың жалпы саны 451 кәсіпорынды, соның ішінде шаруашылық жүргізу құқығындағысы - 165 кәсіпорынды, жедел басқару құқығындағысы - 286 кәсіпорынды құрады. Осы күнге коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындардың жалпы саны 5 380 кәсіпорынды, олардың шаруашылық жүргізу құқығындағысы 998 және жедел басқару құқығындағысы - 4382 кәсіпорынды құрады.

"Мемлекеттік кәсіпорын туралы" Жарлыққа сәйкес аталған мемлекеттік кәсіпорындар тізбесін: республикалық мемлекеттік кәсіпорындар бойынша - Қазақстан Республикасының Үкіметі, коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындар бойынша - жергілікті атқарушы органдар бекітеді.

Мемлекеттік бюджетке таза табыс бөлігінің түсімдері бойынша деректер 2000 жылдан бастап 2002 жыл кезеңіне былайша көрініс табады:

Кезеңі	Мемлекеттік бюджетке мемлекеттік кәсіпорындардың таза табыс бөлігінің түсуі, мың теңге					
	Барлығы		Республикалық бюджет		Жергілікті бюджеттер	
	Жоспар	Факті	Жоспар	Факті	Жоспар	Факті
2000 ж.	55 700	67 775	55 700	55 098	-	12 677
2001 ж.	452 063	382 703	390 645	331 231	61 418	51 472
2002 ж.	528 078	636 934	500 895	576 706	27 183	60 228

Жоғарыда келтірілген көрсеткіштерден мемлекеттік кәсіпорындарды басқарудың тиімділігін арттыруға бағытталған бағдарламалық іс-шараларды іске асыру

қорытындысында мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысының бөлігі мемлекеттік бюджетке түсімдердің неғұрлым артқаны көрінеді. 2001 жылы мемлекеттік кәсіпорындардың таза табыс бөлігінен бюджетке аударымдар мөлшері 2000 жылмен салыстырғанда 68 млн. теңгеден 383 млн. теңгеге дейін - 6 есеге дейін артты. 2002 жылға мемлекеттік кәсіпорындардың таза табыс бөлігінен мемлекеттік бюджетке 528 млн. теңге мөлшерінде аударымдар көзделді, 2003 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша таза табыс бөлімнен бюджетке аударымдар сомасы 637 млн. теңгені құрады, ол жылдық жоспардың 121 %-ын құрады.

2001 жылдың қорытындылары бойынша 102 республикалық мемлекеттік кәсіпорын 20 944 млн. теңге сомасында таза табыс алды. Бұл ретте, 2002 жылы республикалық бюджеттің табысына республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысы бөлігінің 576,7 млн. теңге сомасында аударымы түсті. Республикалық мемлекеттік кәсіпорындардан алынатын таза табысының үлкен бөлігін (86,8%) үш республикалық мемлекеттік кәсіпорын құрайтынын атап айту қажет: ұлттық компаниялар болып табылатын "Қазақстан темір жолы" РМК (74% немесе 15 524 млн. теңге), " Қазәуенавигация" РМК (7,7% немесе 1 615 млн. теңге) және "Ақтау теңіз сауда порты" РМК (5% немесе 1 045 млн. теңге). Солармен бірге, "Қазақстан темір жолы" РМК, " Ақтау теңіз сауда порты" РМК ұлттық компаниялары Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімдеріне сәйкес таза табысы бөлігінде республикалық бюджетке аударымдардан босатылады. Бұдан басқа, 36 республикалық мемлекеттік кәсіпорын 2001 жылғы қорытынды бойынша 16 271 млн. теңге сомасында залал келтірген.

2001 жылғы қорытынды бойынша 405 коммуналдық мемлекеттік кәсіпорын 1 183 млн. теңге сомасында таза табыс алды, бұл ретте 2002 жылы жергілікті бюджеттерге коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысы бөлігінің 60,2 млн. теңге сомасында немесе 2001 жылы олар алған таза табыс сомасынан 1,3% сомасында түсімдер түсті. 698 кәсіпорын 2 420 млн. теңге сомасында залал келтірді.

Мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысы бөлігінен мемлекеттік бюджетке түсімдердің артуының жалпы деңгейіне қарамастан, мемлекеттік кәсіпорындардың пайдасынан түсімдер олар алатын таза табыспен салыстырғанда әлі күнге ескерусіз қалып келеді. Бұдан басқа, мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары тарапынан қажетті бақылаудың болмауынан, бөлшегінің тиімсіз басқаруға байланысты болуынан коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындардың көпшілігі залалды болып табылады. Жақын кезеңде залалды және табысы төмен деңгейдегі мемлекеттік кәсіпорындарға қатысты мемлекет ұстанымын нақты белгілеу: мемлекет мүддесін және оған жүктелген міндеттерді ескере отырып мемлекеттік кәсіпорындар мәртебесінде болуының орындылығын айқындау, заңды тұлғалардың өзге де ұйымдастыру-құқықтық нысанын қайта құру және тарату мүмкіндігін қарау қажет. Сонымен бірге, кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметіне мемлекеттік басқару органдарының тарапынан

бақылауды күшейту, олардың қаржылай жай-күйіне мемлекеттік кәсіпорындар басшыларының жауапкершілігін нығайту ескертеді.

3.3. Жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғаларды басқару

2003 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 499 акционерлік қоғам мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің (бұдан әрі - серіктестік), оның республикалық меншіктегісі - 219 акционерлік қоғам мен серіктестік, коммуналдық меншіктегісі - 280 акционерлік қоғам мен серіктестік акцияларының пакеттері мен қатысуының үлестері мемлекеттік меншікте болып табылды.

Мемлекеттік бюджетке акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтердің түсуі бойынша деректер 2000 жылдан бастап 2002 жылда кезеңіне былайша көрініс табады:

Кезеңі	Мемлекеттік меншік болып табылатын акциялардың пакеттеріне дивидендтердің түсуі, мың теңге					
	Барлығы		Республикалық бюджет		Жергілікті бюджеттер	
	Жоспар	Факті	Жоспар	Факті	Жоспар	Факті
2000 ж.	1 278 536	1 251 893	1 142 200	1 169 485	136 336	82 408
2001 ж.	5 929 368	6 062 629	5 859 889	6 006 545	69 479	56 084
2002 ж.	5 849 833	6 909 943	5 800 000	6 787 339	49 833	122 604

Келтірілген көрсеткіштерден 2001 жылы акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтердің түсуі өткен жылмен салыстырғанда неғұрлым артқаны (5 млрд. теңгеге дейін) көрінеді. Осы қорытындының республикалық меншік болып табылатын акциялардың пакеттеріне дивидендтердің түсуінің артуына байланысты екенін, жергілікті бюджетке коммуналдық меншік болып табылатын акциялардың пакеттеріне дивидендтердің түсу сомасы 32%-ға төмендегенін атап айту қажет. 2002 жылы акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтердің мемлекеттік бюджетке түсуі 5 850 млн. теңге мөлшерінде көзделген, 2003 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша осы көрсеткіштер бойынша түсімдер сомасы 6 910 млн. теңгені немесе жылдық жоспардың 118%-ын құрады. Бұл ретте, акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер түсуінің жалпы сомасындағы елеулі үлесті "ҚазМұнайГаз" ҰК" ЖАҚ (100% АМП) - 25% немесе 1 742,5 млн. теңге, "CNPC-Ақтөбемұнайгаз" ААҚ (25,2% АМП) - 21% немесе 1 440,8 млн. теңге және "Қазақмыс" корпорациясы" ААҚ-дай (24,65% АМП) - 18% немесе 1 260,1 млн. теңге, осындай ірі өндірістік компаниялардың үлесі құрайды.

2001 жылдың қорытындысы бойынша акциялардың мемлекеттік пакеті (қатысудың үлесі) республикалық меншікте болып табылатын 85 акционерлік қоғам (серіктестік) 52

433 млн. теңге сомасында таза табыс алды, бұл ретте 2002 жылы республикалық бюджеттің кірісіне 2001 жылы олар алған таза табыстың сомасынан 13%-ды құрайтын 6 787 млн. теңге сомасында акциялардың мемлекеттік пакетіне дивидендтер аударылды . Жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар 67 акционерлік қоғам (серіктестік) 16 080 млн. теңге сомасында залал келтірді.

2001 жылдың қорытындысы бойынша акциялардың мемлекеттік пакеті (қатысудың үлесі) коммуналдық меншікте болып табылатын 74 акционерлік қоғам (серіктестік) 871,1 млн. теңге сомасында таза табыс алды, бұл ретте 2002 жылы жергілікті бюджетке 122,6 млн. теңге немесе 2001 жылы алынған таза табыстың сомасынан 14% сомасында акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер аударылды. Жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар 163 акционерлік қоғам (серіктестік) 3 521 млн. теңге сомасында залал келтірді.

Жоғарыда келтірілген қорытындылар акциялардың мемлекеттік пакеті (қатысудың үлесі) акциялардың осы пакеттеріне (қатысудың үлестеріне) иелік ету және пайдалану құқығын жүзеге асыратын мемлекеттік органдар (министрліктер, ведомстволар, агенттіктер, өзге де осыған уәкілетті орталық мемлекеттік органдар) тарапынан республикалық меншікте болып табылатын акционерлік қоғамдардың (серіктестіктердің) қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындыларына тиімді бақылаудың жеткіліксіздігі және қарауында коммуналдық меншіктің акциялар пакеті (қатысудың үлесі) бар жергілікті атқарушы органдар тарапынан бақылау мен жоспарлауды ұйымдастырудың төмендігі туралы куәландырады.

3.3.1. Ұлттық компанияларды басқару ерекшеліктері

2002 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша ұлттық компаниялардың саны 13 заңды тұлғаны, оның 11-і акционерлік қоғамды, 2-і республикалық мемлекеттік кәсіпорынды құрайды.

Ұлттық компаниялар ұлттық экономика негізін құрайтын стратегиялық маңызды салаларда Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылады.

Осыған байланысты, ұлттық компанияларға акционерлік қоғамдар ретінде және де мемлекеттік кәсіпорындар жатады, "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 10 шілдедегі Заңы (бұдан әрі - "Акционерлік қоғамдар туралы" Заң) және Қазақстан Республикасы Президентінің "Мемлекеттік кәсіпорын туралы" 1995 жылғы 19 маусымдағы N 2335 заң күші бар Жарлығы олардың қызметін реттейтін негізгі нормативтік құқықтық актілер болып табылады.

Ұлттық компаниялар жыл сайын сырғымалы негізде үш жыл мерзімге өзінің даму жоспарын (бұдан әрі - Даму жоспары) әзірлейді. Даму жоспары Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының индикативтік жоспарына ұлттық компаниялар дамуының негізгі бағыттарын енгізу мен негізгі көрсеткіштерін болжауды көздейтін индикативті жоспарлаудың қолданылып жүрген жүйесі шеңберінде әзірленеді. Даму жоспарын Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

Ұлттық компаниялардың қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды күшейту мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметінің:

"Кейбір акционерлік қоғамдар мен республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың (ұлттық компаниялардың) қызметін тиімді басқару мен бақылауды ұйымдастыру жөніндегі шаралар туралы" 2001 жылғы 28 ақпандағы N 290 ;

ұлттық компаниялардың әкімшілік шығындарын оңтайландыру мәселелеріне қатысты - "Акционерлік қоғамдар мен республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың (ұлттық компаниялардың) кейбір мәселелері туралы" 2001 жылғы 22 тамыздағы N 1098 қаулылары қабылданды.

"Акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер мен ұйымдардағы қатысудың мемлекеттік үлестеріне кірістің мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 13 тамыздағы N 1159 қаулысына сәйкес ұлттық компаниялардың акцияларының мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер есептеу Даму жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Дивидендтердің түпкілікті мөлшері акционерлердің жалпы жиналысында "Акционерлік қоғамдар туралы" Заңға сәйкес бекітіледі.

2000 жылдың қорытындысы бойынша 10 ұлттық компания 45 794 млн. теңге сомасында таза табыс алды, 4 ұлттық компания 9 031 млн. теңге сомасында залал келтірді.

Республикалық бюджетке 2001 жылы акциялардың мемлекеттік пакетіне дивидендтер тек үш ұлттық компаниядан: "МЖЗҚ" ЖАҚ, "Қазтрансойл" ЖАҚ және " Қазәуенавигация" РМК-ы 719,5 млн. теңге аударды, қалған ұлттық компаниялар республикалық бюджетке дивидендтер (таза табыстың бөлігін) аудармады (қаражат өндірісті дамытуға, жағымсыз қаржы қорытындысынан залалдар мен кредиттерді өтеуге жіберілді).

2001 жылдың қорытындысы бойынша 12 ұлттық компания 36 698 млн. теңге сомасында таза табыс алды, 2 ұлттық компания 11 476 млн. теңге сомасында, соның ішінде "Қазақойл" ҰМК" ЖАҚ 11 050 млн. теңге сомасында залал келтірді.

Жекелеген ұлттық компаниялардың, өз кезегінде, өзінің еншілес ұйымдары болатын еншілес ұйымдар бар екенін атап өту маңызды. Нәтижесінде үйлестіру функциялары мен жалпы басқаруды бас компаниялар жүзеге асыратын сатылас интеграциялаумен холдингтер құрылады. Бұл ретте, акционер ретіндегі мемлекеттің қолында осы кезеңде холдинг ұйымының қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындылары туралы толық ақпарат болмады.

Бүгінгі таңдағы проблемалары:

холдингтердегі толықтай қаржы-шаруашылық қызметінің айқындылық деңгейінің жетіспеушілігі;

ұлттық компаниялардан республикалық бюджетке түсетін акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтердің сомасы олар алатын таза табыспен

салыстырғанда мардымсыз;

ұлттық компаниялардың инвестициялық бағдарламаларды қаржыландыру көздері мен мөлшерін, оларды іске асыру мониторингінің жүзеге асыру тетігін айқындау жөнінде өлшемі жоқ.

3.4. Мемлекеттік мүлікті есепке алу

Мемлекеттік мүлікті есепке алу мақсаты мемлекеттік мүдделер есебімен оны пайдалану жөнінде негізделген шешімдер қабылдау мақсатымен мемлекеттік мүліктің мониторингі үшін жағдай жасауда мемлекеттік меншік объектілерінің сақталуын және жай-күйін бақылауды қамтамасыз етумен аяқталады.

"Ақпарат алмасуды қамтамасыз ету және мемлекеттік меншік жөніндегі деректердің ақпараттық базасын жүргізу жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 21 наурыздағы N 246 қаулысына сәйкес мемлекеттік мүлікті есепке алу Мемлекеттік кәсіпорындар мен мекемелердің, жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалардың тізілімін (бұдан әрі - Тізілім) жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

Тізілім мемлекеттік кәсіпорындарды, мемлекеттік мекемелерді және жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғаларды құру, қайта ұйымдастыру, тарату және қайта тіркеу, сондай-ақ ауыртпалықтардың (кепіл, басқармаға беру) болуы, мемлекеттің қатысу үлесінің өзгеруі процесін жаңартуға жол береді.

Тізілім құрылымы мемлекеттік меншікті басқару саласындағы айқындалатын мақсаттар мен міндеттерге сәйкес оңтайландырылады.

"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 21 наурыздағы N 246 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 28 мамырдағы N 580 қаулысымен мемлекеттік органдардың тиісті шешімдерді қабылдауына байланысты мемлекеттік кәсіпорындардың, жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалардың қызметін бақылау мен мониторингі үшін қажетті әртүрлі көрсеткіштер енгізетін Тізілімнің қосымша кіші бөлімін толықтыру және кезеңдік жаңарту үшін деректерді беруге жауапты субъектілер айқындалған.

Мемлекеттік мүлікті есепке алу жүйесінде мынадай проблемалар бар:

Тізілімнің қосымша кіші бөлімінің есебін жүргізуді іске асыру тетігі кейінге қалдырылмаған;

республикалық және коммуналдық меншіктің мемлекеттік мүлікті есепке алу жөніндегі уәкілетті органдары арасында өзара іс-әрекет тәртібі нақты пысықталмаған.

3.5. Экономиканы дамытудың қазіргі уақыттағы сатысында мемлекеттік мүлікті жекешелендіру

Мемлекет иелігінен айыру және республика мемлекеттік меншікті жекешелендіру бағдарламаларын орындау барысында елдің экономикасында басымдық жағдай осы сатыда үлесі жалпы ішкі өнімде (ЖІӨ): өнеркәсіпте - 80-85%-ын, ауыл шаруашылығында - 99%-ын, құрылыста - 40-45%-ын, саудада - 96%-ын құрайтын жеке

сектор алды.

2001 жылдан бастап 2002 жылдар кезеңіне арналған акционерлік қоғамдардың (АҚ) акцияларының мемлекеттік пакеттерін, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерге (ЖШС) қатысудың мемлекеттік үлестерін сату жөніндегі толықтай деректер мынадай үлгіде берілді:

Сала	АҚ (ЖШС) акцияларының мемлекеттік пакеттерін (қатысудың мемлекеттік үлестерін) жекешелендіру			
	2001 ж.		2002 жылғы	
	бірлік	қорытындысына %-бен	бірлік	қорытындысына %-бен
Өнеркәсіп	39	27	22	33
Құрылыс	10	7	3	4
Ауыл шаруашылығы	25	17	8	12
Көлік және байланыс	13	9	15	22
Тұрмыстық бұйымдарды сату және жөндеу	11	8	3	4
Қаржылық қызмет	4	3	1	1
Денсаулық сақтау	12	8	4	6
Басқалар	32	22	11	16
Жиыны:	146	100	67	100

Келтірілген кестеде көрсетілгендей 2001 жылы АҚ (ЖШС) 146 акцияларының мемлекеттік пакеті (мемлекеттік қатысу үлесі бар) сатылды, 2002 жыл үшін АҚ-ның (ЖШС) 67 акцияларының мемлекеттік пакеті (мемлекеттік қатысу үлесі бар) сатылды.

Сол сияқты 2001 жылы 2 059 мүліктік кешен, жылжымайтын мүлік объектілері, аяқталмаған құрылыс, көліктер, жабдықтар және басқа да мүліктер, 2002 жылы - осы объектілердің санаттарына жатқызылғанның 1756-сы жекешелендірілді.

Мемлекеттік меншікті жекешелендіруден мемлекеттік бюджетке түскен түсімдер 16,6 млрд. теңгені, 2002 жылғы қаңтар-маусым үшін 19,3 млрд. теңгені құрады. Республикалық және коммуналдық меншікті (мемлекеттік меншік) жекешелендіруден түскен түсімдер бойынша мәліметтер мынадай түрде көрінеді:

Кезеңі	Мемлекеттік меншікті жекешелендіруден

	түскен қаражаттың түсімдері, мың теңге		
	Барлығы	Республикалық бюджет	Жергілікті бюджеттер
2001 жыл	16 583 079	15 430 756	1 152 323
2002 жыл	19 340 182	18 754 477	585 705

2002 жылдан бастап "Бюджет жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына қабылданған өзгерістерге сәйкес жекешелендіруден түскен түсім бюджеттің тапшылығын (профициттің пайдаланылуы) қаржыландыру көзі ретінде қаралады. Республикалық меншік объектілерінің жекешелендіру көлемдерін қалыптастыру мемлекеттік активтерді басқару нәтижелерімен, жаңа қарыз алу көлемдерімен және мемлекеттің қолда бар борыштық міндеттемелерімен үйлесімді болады.

Жекешелендіру саласында 2003-2005 жылдары шешу қажет негізгі міндеттер:

мемлекеттің стратегиялық мүдделеріне байланысты жекешелендірудің тиімді тәсілдерін қолдану арқылы әлеуетті инвесторлар ортасын кеңейту жолымен инвестициялар тарту;

мемлекеттік мүлікті жекешелендіру процестерінің айқындылығын және бәсекелестігін қамтамасыз ету болып табылады.

3.6. Жекешелендіруден кейінгі бақылау

2003 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жекешелендіруден кейінгі бақылауға 330 мемлекеттік меншік объектісін сатып алу - сату шарты жатады.

Қабылданған шараларға қарамастан, жекешелендірудің алғашқы кезеңдерінде жасалған сатып алу-сату шарттарының жетілмегендігі, заңнама салаларындағы әртүрлі кемшіліктер сатып алушылардың жеке мүддесіне пайдаланылады, бұл оларға кейбір жағдайларда өз міндеттемелерін орындамаған және тиісінше орындамағаны үшін толық жауапкершіліктен құтылуға мүмкіндік береді.

Жаппай жекешелендіру кезеңінде сатылған неғұрлым ірі объектілер, сондай-ақ жеке жобалар бойынша жекешелендірмеген объектілер сатып алушылардың инвестициялық міндеттемелерді атқаруына тексеру жүргізу жекешелендіруден кейінгі бақылауды жетілдіру мақсатында тұрақты негізде экономика, заңтану, технология және басқа салалардағы білікті маман-сарапшыларды тарту қажеттілігіне себепші болды. Осы міндет консалтингтік ұйымдарды тарту тетігі арқылы іске асырылды.

Консалтингтік ұйымдарды қолданылып жүрген заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес тендер жүргізу жолымен мемлекеттік уәкілетті органы тартады.

Уәкілетті органмен жасасқан шарттың негізінде консалтингтік ұйым сатып алушылардың шарттық міндеттемелерін орындауға бағалау жүргізеді, уәкілетті органға инвесторлармен (сатып алушылармен) одан әрі өзара қарым-қатынастар бойынша

нұсқаулар береді. Консалтингтік ұйымның есебін шарттық міндеттемелердің орындалуын бақылау үшін құрылған ведомствоаралық комиссия қарайды. Ведомствоаралық комиссияның шешімі уәкілетті органның орындауы үшін міндетті. 2001 жылдың басынан бастап ведомствоаралық комиссияның 23 отырысы өткен, олардың қорытындысы бойынша 74 сатып алу-сату шарты аяқталған болып танылды, 17 шарт бойынша қосымша келісімдер жасалды.

Жекешелендірілген объектілерді сатып алу-сату шарттары ережелерінің орындалуына бақылауды жүзеге асыру үшін консалтингтік ұйымдарды тарту тәжірибесі жекешелендіруден кейінгі бақылаудың осы тәсілінің орындылығын және тиімділігін, оны одан әрі қолдану қажеттілігін көрсетті.

Экономиканың (мұнай-газ, кен-металлургия, көлік-коммуникация, энергетика, машина жасау) стратегиялық салаларындағы жекешелендірілген ұйымдарға бақылауды нығайту мақсатында "Қазақстан Республикасы экономикасының стратегиялық салаларындағы жекешелендірілген ұйымдарды басқару тиімділігінің мониторингі туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 3 мамырдағы N 491 қаулысы қабылданды.

Сол уақытта жекешелендіруден кейінгі бақылаудың қазіргі жүйесінде мынадай проблемалар бар:

экономиканың стратегиялық салаларындағы жекешелендірілген ұйымдарды басқару тиімділігінің мемлекеттік мониторингін заңнамалық қамтамасыз ету жоқ;

мүдделі мемлекеттік органдар олардың қызметін жақсарту жөнінде негізделген шешімдер қабылдау үшін мониторинг объектілері істерінің жағдайы туралы қажетті ақпаратты білмейді.

Жекешелендірілген кәсіпорындарды басқару тиімділігін мемлекеттік қадағалаудың заңнамалық негіздерінің болмауы мемлекет тарапынан мониторинг объектілерін бақылау дәрежесі мен мүмкіндіктерінде жағымсыз байқалады. Жекешелендірілген кәсіпорындардың қызметі жиі еңбек, табиғатты қорғау заңнамасының нормалары мен ережелері тиісінше сақталмай жүзеге асырылады, негізгі қорлар жаңартылмайды, озыңқы технологиялар енгізілмейді.

Өткен 10 жылда республикада 80%-дан астам өндірістік қуаттар жекешелендірілген . 1996-1998 жылдар ішінде мұнай өндіретін, энергетикалық, металлургиялық және көлік-коммуникациялық, кен өндіру салаларындағы 94 ірі кәсіпорынды жекешелендіру жүргізілген. Шетелдік инвесторлар шамамен 90 өнеркәсіптік объектілердің мүліктік кешендері мен акционерлік қоғамдар акцияларының бақылау пакеттерін сатып алған. Бұл ретте жекешелендіру процестері рыноктық қатынастардың бір уақытта орнығуымен, сондай-ақ елдің нормативтік құқықтық базасының қалыптасуымен орын алған.

Республика құрылғаннан бергі жылдары жасалған жұмыстарды қорытындылау жүргізу оның тиімділігін арттыру мақсатында жекешелендіруден кейінгі құқықтық

қамтамасыз етуді одан әрі жетілдіруді талап етеді.

Экономиканың басты салаларында әрекет ететін жекешелендірілген кәсіпорындардың қызметі туралы толық және шынайы ақпараттың болмауы, сол сияқты тұтастай алғанда стратегиялық салалардың тұрақты экономикалық дамуын қамтамасыз ететін негізделген шешімдер қабылдауға әрекет етпейтін жағымсыз фактор болады.

4. Бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері

Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі стратегиялық дамуының жоспарын және Қазақстан Республикасында мемлекеттік мүлікті басқару және жекешелендіру тұжырымдамасын іске асыру үшін мемлекеттік меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясат мынадай мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған:

мемлекеттік мүлікті басқарудың тиімді жүйесін қалыптастыру;

мемлекеттік мүлікті тиімді пайдалану есебінен республикалық және жергілікті бюджеттердің кірістерін арттыру;

мемлекеттік кәсіпорындар, мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалар қызметінің қаржы-экономикалық көрсеткіштерін жақсарту;

белгілі бір салаларға және нақты кәсіпорындарға қатысты мемлекеттің стратегиялық мүдделеріне байланысты мемлекеттік меншіктің құрылымын оңтайландыру.

Қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін мынадай міндеттерді шешу қажет:

мемлекеттік кәсіпорындардың және жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалардың қаржы-экономикалық қызметін басқару жүйесін жетілдіру;

мемлекеттік меншік объектілерінің кешендік мониторингін қамтамасыз ету және мониторинг нәтижелері бойынша дерекқорлар құру;

мемлекеттік активтерді басқару жүйесін құру, мемлекеттік активтер мен міндеттемелер теңгерімінің әдістемесін әзірлеу;

мемлекеттік мүлікті есепке алу жүйесін жетілдіру;

экономиканың стратегиялық салаларында жекешелендірмеген объектілерді басқару тиімділігінің мониторингін қамтамасыз ету.

5. Бағдарламаның негізгі бағыттары және оны іске асыру тетігі

Қойылған міндеттерді іске асыру үшін "Мемлекеттік мүлік мәселелері жөніндегі кейбір заңнамалық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 21 мамырдағы Заңына сәйкес олардың өкілеттіктерінің

шектеулері мен нақтылауларын ескере отырып, әр түрлі басқару субъектілерінің мемлекеттік меншік объектілерін басқарудың тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенін жүзеге асыру көзделіп отыр.

5.1. Мемлекеттік кәсіпорындар мен жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалардың қаржы-шаруашылық қызметін басқару жүйесін жетілдіру

Мемлекеттік кәсіпорындар мен жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғаларға қатысты бірқатар нақты шараларды іске асыру көзделеді.

Мемлекеттік кәсіпорындарды мемлекеттік басқару органдары мынадай функцияларды орындайды:

мемлекеттік кәсіпорындар қызметінің басымды бағыттарын анықтау;

мемлекеттік кәсіпорындар шаруашылық қызметінің ағымдағы және перспективалық жоспарларын, оның ішінде жоспарлық қаржылық көрсеткіштерді, оларды беру кезеңділігі мен тәртібін қарау және бекіту;

уәкілетті органға олар белгілеген мерзімдерде тиісті есептерді бере отырып, мемлекеттік кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметі жоспарлық көрсеткіштерінің орындалуын талдау және бақылау;

Қазақстан Республикасының Үкіметі анықтаған тәртіп пен мемлекеттік кәсіпорындарды оңтайландыру мақсатында олардың әкімшілік шығыстарының мониторингін жүзеге асыру;

Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен мемлекеттік кәсіпорындардың басшыларын тағайындау және оларды аттестаттауды жүргізу;

мемлекеттік кәсіпорын мүлкінің мақсаты бойынша пайдаланылуына және сақтығына бақылауды жүзеге асыру;

Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен анықталатын басқа да мәселелер бойынша шешімдер қабылдау.

Шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың таза пайдасын бөлу нормативтерін белгілеу мәселелерінің реттелмегендігін жою үшін алдағы кезеңде әзірленген Шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың таза пайдасын бөлу нормативтерін анықтау, келісу және бекіту ережесі қолданылатын болады.

Мемлекеттік кәсіпорындар бюджеттік шектеулер шеңберінде әрекет ететін болады. Әрбір мемлекеттік кәсіпорын үшін мемлекеттік басқару органы тиісті кірістер және шығыстар сметасын (бюджет) бекітетін болады.

Акциялардың мемлекеттік пакеттеріне (қатысудың мемлекеттік үлестеріне) иелік ету және пайдалану құқығын жүзеге асыратын мемлекеттік органдарға мынадай функциялар жүктеледі:

Қазақстан Республикасының Үкіметіне тиісті есептерді бере отырып акцияларының бақылау пакеттері (қатысу үлесі) мемлекетке тиесілі және экономиканың басты салаларында әрекет ететін акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі

серіктестіктердің) қаржы-шаруашылық қызметіне талдау жүргізу;

Қазақстан Республикасының Үкіметі анықтаған тәртіппен оларды оңтайландыру мақсатында акцияларының мемлекеттік пакеттері мемлекетке тиесілі акционерлік қоғамдар әкімшілік шығыстарының мониторингін жүзеге асыру;

акцияларының бақылау пакеттері (қатысу үлестері) мемлекетке тиесілі акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) қаржы-шаруашылық қызметтері жоспарларының орындалуына бақылауды қамтамасыз ету.

2003 жылы:

акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтердің мөлшерлерін жоспарлау тәртібі;

Ұлттық компаниялар мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне ведомстволық бағыныстағыларды қоспағанда, акцияларының бақылау пакеттері (қатысу үлестері) мемлекетке тиесілі акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) қаржы-шаруашылық қызметтерінің жоспарларын және мемлекеттік кәсіпорындардың шаруашылық қызметтерінің жоспарларын әзірлеу және ұсыну ережесі. <*>

Ескерту. 5-1-бөлім өзгерді - ҚР Үкіметінің 2003.08.25. N 856 қаулысымен .

5.1.1. Ұлттық компаниялардың қызметін басқарудың тиімділігін арттыру

Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарына сәйкес еліміздің экономикасы үшін стратегиялық маңызды объектілер болып табылатын ұлттық компаниялардың секторын құру, ұлттық компанияларды басқарудың мемлекеттік жүйесін ұйымдастыру - мемлекеттің басымды міндеттері болып орын алуда. Мақсаты: экономиканың басты салаларында әрекет ететін отандық ұлттық компанияларды кәсіби менеджмент ұйымдарымен және озыңқы технологиялармен дүниежүзілік рынокқа шығару, бұл қорытындылай келгенде Қазақстанның шет елдегі рынок шарттарында бәсекелес бола алатын мемлекет ретінде әсер ету саласын кеңейтуге ықпал етуі тиіс. Көрсетілген міндеттерді шешу үшін негізгі міндеті экономиканың стратегиялық салаларындағы технологиялық байланысты өндірістердің қызметін басқаруға негізделетін ұлттық компаниялар базасында мемлекеттік холдингтер құруға мемлекет ықпалдасатын болады. Холдингтерді басқару негізіне шығындарды оңтайландыруға, технологиялық және кадр саясатын өңдеуге, кәсіпорын қызметтерін салалар шеңберінде үйлестіруді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін корпоративтік басқару.

Ұлттық компанияларға қатысты олардың жүйе құрау маңызын нығайтатын мемлекет стратегиясын іске асыру тетігін Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі өнеркәсіптік саясаты тұжырымдамасында (бұдан әрі - Тұжырымдама) әзірлеу қажет, бұл Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 24 сәуірдегі N 470 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002-2004 жылдарға арналған бағдарламасын (бұдан әрі - Үкімет бағдарламасы) іске асыру жөніндегі

іс-шаралар жоспарына сәйкес 2003 жылдың басында әзірленуі тиіс. Тұжырымдаманың негізгі міндеттері: экономиканың қалыпты өсуін қамтамасыз ету, заңнамалық, экономикалық, инвестициялық және ғылыми-техникалық жағдайларды құру негізінде өнеркәсіп салалары құрылымын сапалы түрде жаңарту, өндірістің бәсекелестік қабілетін және тиімділігін арттыру.

Ұлттық компаниялардың қаржы-шаруашылық қызметінің мемлекеттік бақылануын күшейту мақсатында ұлттық компаниялар тоқсан сайын өздерінің еншілес тәуелді ұйымдарының қаржылық ақпаратын Қазақстан Республикасының Үкіметіне беретін болады. Ұлттық компаниялардың бірінші басшылары еншілес, тәуелді ұйымдарды және мемлекет компанияның жарғылық капиталына берген активтерді басқару туралы, сондай-ақ ұлттық компаниялардың даму жоспарының атқарылуы туралы директорлар кеңесінің алдында есеп беретін болады. Көрсетілген шаралар ұлттық компаниялардың және олардың еншілес ұйымдарының қаржылық жағдайы туралы неғұрлым толық елестетуге, инвестициялық бағдарламаларды және ұлттық компаниялардың дивидендтік саясатын анықтау кезінде экономикалық негізделген қорытындылар әзірлеуге мүмкіндік береді.

2003 жылы ұлттық компаниялардың инвестициялық бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту тәртібін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу қажет.

Мемлекет тарапынан ұлттық компаниялардың қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды нығайту, олардың еншілес ұйымдары қызметінің транспаренттілігін қамтамасыз ету үшін ұлттық компаниялардың директорлар кеңесі мәселелердің тізбесін анықтайтын болады, олар бойынша еншілес ұйымдар ұлттық компаниялар директорлар кеңесінің құзыретіне сәйкес олармен шешімдер жобаларын жазбаша келісуді қамтамасыз етуге міндетті.

Ұлттық компаниялардың қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды жетілдіру, оларды оңтайландыру және негізсіз шығындарды жою үшін әкімшілік шығыстардың мониторингін қамтамасыз ету мақсатында тиісті нормативтік құқықтық актілер қабылданатын болады.

5.2. Мемлекеттік меншік объектілерінің кешенді мониторингін қамтамасыз ету

"Мемлекеттік меншік объектілерінің, сондай-ақ меншігінде мемлекеттің үлесі бар объектілердің жұмыс істеуіне және оларды басқарудың тиімділігіне кешенді мониторинг жүйесін енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 24 шілдедегі N 998 қаулысына сәйкес уәкілетті орган шаруашылық жүргізуші субъектілердің кешендік мониторингін жүзеге асыру, деректер мониторингінің нәтижелерін бірыңғай есепке алу ақпараттық базасын құру жөніндегі қызметті нығайтатын болады. Бұл ретте кешенді мониторинг объектілері:

мемлекеттік кәсіпорындар мен мекемелер;

жарғылық капиталында мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалар;

мемлекеттік меншік болып табылатын, оның ішінде сенімді басқарудағы, жалдағы,

концессиядағы мүліктің барлық түрлері болып табылады.

Кешенді мониторинг алдын алу, кемшіліктерді жою және қызметті жетілдіру жөніндегі негізделген шешімдер мен нұсқалар әзірлеу мақсатында осы объекттердің технологиялық, қаржы-шаруашылық қызметінің, құқықтық мәселелерінің сапалық және сандық жағдайын жан-жақты бақылауға және аналитикалық талдауға мүмкіндік береді.

5.3. Мемлекеттік мүлікті есепке алуды жетілдіру

Мемлекеттік мүлікті басқару саласында қойылған міндеттерді шешуде толық және шынайы есепке алуды ұйымдастырудың маңызды мәні болады.

Мемлекеттік кәсіпорындардың және мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалардың қаржы-шаруашылық қызметі нәтижелерінің мониторингін қамтамасыз ету үшін қаржылық көрсеткіштердің кешенін қамтитын "Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 21 наурыздағы N 246 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 28 мамырдағы N 580 қаулысына сәйкес Қосымша бөлімшенің тізілімін енгізу, қосымша бөлімшені толықтыру және кезеңді жаңартып отыру үшін деректерді беруге жауапты субъектілерді анықтау берілген қаржылық ақпараттың есебін жүргізу тетігін іске асыруды талап етеді. Осы мақсатта жауапты субъектілер тарапынан қажетті ақпаратты беру тәртібі мен мерзімдері регламенттелетін болады.

5.4. Мемлекеттік мүлікті жекешелендіру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары

2003-2005 жылдары жекешелендіру мемлекеттік мүлікті басқару саласында мемлекеттік саясаттың құрылымдық элементі ретінде қаралатын болады, жекешелендірудің көлемдерін қалыптастыру мемлекеттік активтерді басқару нәтижелерімен, қарыз алу көлемдерімен және мемлекеттің бар борыштық міндеттемелерімен байланысатын болады.

Мемлекеттік меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясат экономиканың стратегиялық маңызды салаларының дамуын сақтауға және нығайтуға, мемлекеттің мүдделерін негізге ала отырып, мемлекеттік мүліктің құрылымын оңтайландыруға бағытталатын болады.

Қолда бар мемлекеттік меншік еліміздің экономикасы үшін оның маңыздылығы дәрежесіне байланысты үш санатқа бөлінетін болады.

Бірінші санатқа жекешелендіруге жатпайтын мемлекеттік меншік объектілері жатқызылатын болады. Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 28 шілдедегі N 422 Жарлығымен және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 24 қазандағы N 1587 қаулысымен жекешелендіруге және оның алдын ала сатыларына жатпайтын мемлекеттік меншік объектілерінің тізбесі анықталған. Осы тізбеге республиканың ұлттық мүддесі үшін аса маңызы бар мемлекеттік меншік объектілері қосылған, олар: Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігін қамтамасыз ететін

әскери-техникалық мақсаттағы ұйымдар мен объектілер; магистральды темір жолдар, мемлекеттік халықаралық бағыттар желісіне қосылған, сондай-ақ қорғаныстық маңызы бар жалпы пайдаланымдағы республикалық автомобиль жолдары; магистральды мұнай және газ құбырлары, аймақаралық деңгейдегі белгілі бір кернеудегі электр желілері; әлеуметтік міндеттерді шешу үшін қажетті мемлекеттік меншік объектілері, оның ішінде балалар үйі, қарттар үйі, орташа білім беру ұйымдары және басқалар.

Екінші санатқа жататын мемлекеттік меншік объектілері экономиканың стратегиялық салаларында әрекет ететін: мұнай-газ, кен-металлургиялық, көлік-коммуникациялық, энергетикалық, машина жасау салаларындағы ұйымдар болып табылады. Осындай ұйымдар экономиканың стратегиялық салаларында Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған ұлттық компаниялар болып табылады. Ұлттық компаниялардың тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді. Ұлттық компанияларға жатқызылған кейбір акционерлік қоғамдар мен мемлекеттік кәсіпорындар акцияларының мемлекеттік пакеттерінің бөлігін жекешелендіру тұтастай алғанда мемлекеттің экономикалық саясаты ескеріле отырып, мемлекеттік мүдделер негізге алына отырып жүзеге асырылатын болады.

Үшінші санатты алғашқы екі санаттарға жатқызылмаған мемлекеттік меншік объектілері құрайды: акционерлік қоғамдар акцияларының мемлекеттік пакеттері, жауапкершілігі шектеулі серіктестердің жарғылық капиталындағы мемлекеттік қатысу үлесі, аяқталмаған құрылыстың жылжымайтын мүлік объектілері, мүліктік кешендер және басқа да мүлік.

Тауарлық рынокта басымды (монополиялық) орын алатын не елдің экономикасы үшін стратегиялық маңызы бар рынок субъектілері болып табылатын ұйымдардың мүліктік кешендерін және олардың акцияларының мемлекеттік пакеттерін жекешелендіру оның неғұрлым оңтайлы нысандарын қолдана отырып, Қазақстан Республикасы Үкіметі шешімдерінің негізінде жүзеге асырылатын болады.

2003-2005 жылдары үшінші санатқа жатқызылған мемлекеттік мүлікті жекешелендіру оның мемлекеттің меншігінде болғандығының орындылығы принципі бойынша жүргізілетін болады. Бұл ретте мемлекет республиканың экономикасында жеке секторды арттыруға және дамытуға, өндірістің көлемін арттыруға, салық салынатын базаны кеңейтуге ықпал етеді.

5.5. Жекешелендіруден кейінгі бақылауды жетілдіру

Жекешелендіруден кейінгі салада негізгі міндеттер:

экономиканың стратегиялық салаларында жекешелендірілген объектілерді тиімді басқару мониторингінің жүйесін енгізу;

проблемалар мен оларды шешу жолдарын анықтау мақсатында кешенді мониторинг арқылы жекешелендірілген кәсіпорындардың қызметі туралы толық және шынайы ақпаратты алу;

жекешелендіруден кейінгі бақылаудың құқықтық қамтамасыз етілуін жетілдіру;

меншіктенуші қабылдаған міндеттердің тиісінше орындалуын бақылау, сатып алу-сату шарттарын аяқтау;

инвесторлармен конструктивтік пікірталас жүргізу, туындаған проблемалардан өзара қолайлы және негізделген шешімдер қабылдау;

экономиканың стратегиялық салаларында жекешелендірілген кәсіпорындардың қызметі көрсетілетін электрондық дерекқор құру, оны кезең-кезеңімен жаңартып отыру болып табылады.

6. Қажетті ресурстар және оларды қаржыландыру көздері

Бағдарламаның іс-шараларын іске асыру мемлекеттік меншікті басқаруды жүзеге асыратын орталық және жергілікті атқарушы органдардың, өзге де мемлекеттік органдардың функциялары шеңберінде көзделеді. Осыған байланысты бағдарламаның іс-шараларын іске асыру жөніндегі шығыстар осы органдарды көзделетін бюджеттік бағдарламалар шегінде республикалық және жергілікті бюджеттерден ағымдағы қаржыландыру есебінен жүзеге асырылады.

7. Бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтиже

Бағдарламаны іске асырудан мынадай нәтижелер күтіледі:

мемлекеттік мүлікті басқарудың тиімді жүйесін қалыптастыру;

мемлекеттік мүлікті (акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтерді, мемлекеттің қатысуы бар мемлекеттік кәсіпорындар мен шаруашылық серіктестіктер таза пайдасының бөлігін, жалдау төлемдерін және басқаларды) пайдаланудан мемлекеттік бюджетке түсетін түсімдерді арттыру;

мемлекеттік кәсіпорындар, мемлекеттің қатысуы бар заңды тұлғалар қызметінің қаржы-экономикалық көрсеткіштерін жақсарту;

алдын алу, кемшіліктерді жою және олардың қызметін жетілдіру жөніндегі негізделген нұсқауларды әзірлеу мақсатында мемлекеттік меншік объектілерінің, сондай-ақ мемлекеттің меншік үлесі бар объектілердің мониторингі нәтижелерін есепке алудың бірыңғай дерекқорын құру;

мемлекеттік мүлікті есепке алу жүйесін жетілдіру.

Болжамды деректер бойынша 2003 жылы мемлекеттік мүлікті пайдаланудан республикалық бюджетке республикалық кәсіпорындардың табыс үлесі 350 618 мың теңге сомасындағы, республикалық меншік мүлкін жалға алудан 155 000 мың теңге сомасындағы, акциялардың мемлекеттік пакеттеріне 5 793 674 мың теңге сомасындағы дивидендтердің түсімі күтілуде.

Осы Бағдарламаны орындауға бағытталған шараларды іске асыру кезінде 2003-2005 жылдар ішінде мемлекеттік мүлікті пайдаланудан мемлекеттік бюджетке түсімдердің сомасы нақтыланатын болады.

8. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі 2003-2005 жылдарға іс-шаралар жоспары

Ескерту. 8-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2003.08.25. N 856 , 2004.03.20. N 357 , 2005.05.31. N 538 қаулыларымен .

Р/с N	Іс-шаралар	Аяқталу нысаны	Орында. луына жауаптылар	Орындалу мерзімі	Жора. малда. натын шығыс. тар	Қаржы. ланды. ру көзі
	1. Нормативтік құқықтық базаны жетілдіру					
1.1.	Коммуналдық мен. шікті басқару. дың және жеке. шелендірудің тиімділігін арттырудың 2003-2005 жыл. дарға арналған бағдарламала. рын әзірлеу және бекіту	Әкімдердің шешімдері, ҚарМ ММЖК-ге ақпарат беру	Әкімшілік-аумақтық біліктер. дің әкімдері (ҚарМ ММЖК-мен келісім бойынша)	Қазақстан Республи. касы Үкіметі Мемлекет. тік мү. лікті басқа. рудың және жекешелен. дірудің тиімділі. гін арттырудың 2003-2005 жыл. дарға арналған салалық бағдарла. масын бекіткен. нен кейінгі тоқсан. ның ішінде	Талап етіл. мейді	-

1.2. Коммуналдық Қазақстан Әкімшілік 2003 Талап -
меншіктегі мем. Республи. аумақтық жылдың етіл.
лекеттік мүлікті касының бірлік. 3-тоқсаны мейді
басқару және Үкіметіне тердің
билік ету мәсе. есеп, әкімдері
лелерін реттей. ҚарМ
тін ведомство. ММЖК-ге
лық нормативтік ақпарат
құқықтық кесім. беру
дерді заңнама.
лық кесімдерге
сәйкес келтіру
1.3. Қазақстан Қазақстан ҚарМ 2004 Талап -
Республикасы Республи. ММЖК, жылдың етіл.
Үкіметінің 1999 касының орталық 1-тоқсаны мейді
жылғы 1 шілдеде. Үкіметі атқарушы
гі N 909 қаулы. қаулысы. органдар
сымен бекітілген ның және өзге
жарғылық капи. жобасы де мемле.
талға қатысудың кеттік
басым мемлекет. органдар
тік үлесі бар (келісім
акционерлік бойынша)
қоғамның басқар.
ма төрағасымен
жасалатын Үлгі.
лік келісім-
шартқа өзгеріс.
тер мен толық.
тырулар енгізу
1.4. Жарғылық капита. Қазақстан ҚарМ 2003 Талап -
лында мемлекет. Республи. ММЖК, жылдың етіл.
тің қатысуы бар касының орталық 1-тоқсаны мейді
акционерлік Үкіметі атқарушы
қоғамдарда қаулысы. органдар
дивидендтерді ның және өзге
есептеудің тәр. жобасы де мемле.
тібін әзірлеу кеттік
органдар

(к е л і с і м
бойынша)

1.5. Мемлекеттік Қазақстан ЭБЖМ, 2004 Талап -
кәсіпорындардың, Республи. ҚарМ жылдың етіл.
акцияларының касының ММЖК, 30-сәуір мейді
бақылау пакеті Үкіметі орталық
(қатысу үлесі) қаулысы. атқарушы
мемлекетке ның органдар
тиесілі акционер. жобасы және өзге
лік қоғамдардың де мемле.
(жауапкершілігі кеттік
шектеулі серік. органдар
тестердің) (келісім
инвестициялық бойынша)
бағдарламаларын
әзірлеу ережесін
әзірлеу және
бекіту

1.6. Мемлекеттік Қазақстан ЭБЖМ, 2005 Талап -
мүлікті басқару. Республи. ҚарМ жылдың етіл.
дың және жекеше. касының 4-тоқсаны мейді
лендірудің тиім. Үкіметі
ділігін арттыру. қаулысы.
дың 2006-2008 ның
жылдарға арнал. жобасы
ған бағдарлама.
сын әзірлеу

---

2. Мемлекеттік мүлікті басқарудың тиімділігін арттыру

2.1. ҚарМ ММЖК анық. ҚарМ ҚарМ Тоқсан Талап -
таған нысанда ММЖК-ге ММЖК сайын, етіл.
мемлекеттік ақпарат анықтаған есепті мейді
кәсіпорындар, беру тізілім кезеңнен
жарғылық капита. ұстаушы кейінгі
лында мемлекет. екінші
тің қатысуы айдың

бар заңды тұлға. 20-ы күні.
лар туралы ақпа. нен ке.
ратты ұсыну шіктірмей

2.2. Құжаттық растау (қабылдау-тап. сыру актілері, сенімгерлік басқаруға беру шарттары, акцио. нерлер тізілім. дерінен үзінді. лер) арқылы акциялардың мем. лекеттік пакет. терін түгендеуді жүргізу — Қазақстан Республи. касының Үкіметіне есеп — ҚарМ ММЖК, әкімші. — Жыл сайын, 4-тоқсан — Талап - етіл. мейді лік- аумақтық бірлік. тердің әкімдері

2.3. Ұлттық компания. лар мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне ведомстволық бағыныстағыларды қоспағанда, акцияларының бақылау пакеттері (қатысу үлестері) мемлекетке тиесілі акционерлік қоғам. дардың (жауапкер. шілігі шектеулі серіктестіктердің) қаржы-шаруашылық қызметінің жоспар. ларын және мемлекет. тік кәсіпорындардың шаруашылық қызметі. нің жоспарларын — Қазақстан Республи. касы Қаржы министрлі. гінің бұйрығы — ҚарМ ММЖК, ҚарМ БЕД — 2003 жылдың 4-тоқсаны — Талап - етіл. мейді

әзірлеу және ұсыну
ережесін әзірлеу
және бекіту.
2.4. Мемлекеттік ҚарМ Орталық Жыл сайын, Талап -
кәсіпорындардың ММЖК-ге атқарушы наурыз етіл.
шаруашылық қыз. ақпарат органдар мейді
метінің ағымдағы беру, және өзге
және перспекти. әкімшілік- де мемле.
валық жоспарла. аумақтық кеттік
рын қарау және бірлік- органдар
бекіту туралы тердің (келісім
ақпарат ұсыну әкімдікте- бойынша),
рімен коммуналдық
меншіктің
атқарушы
органдары

2.5. Мемлекеттік Қазақстан Орталық Жыл сайын, Талап -
кәсіпорындардың Республи. атқарушы есепті етіл.
шаруашылық қыз. касының органдар кезеңнен мейді
метінің ағымдағы Үкіметіне және өзге кейінгі
және перспекти. есеп, де мемле. екінші
валық жоспарла. ҚарМ кеттік айдың 15-і
рының орындалуын ММЖК-ге органдар күнінен
бақылауды жүзеге ақпарат (келісім кешіктірей
асыру беру бойынша),
(республи- әкімшілік-
калық аумақтық
меншік бірліктер.
бойынша) дің
әкімдері
2.6. Есепті жылдың Қазақстан ҚарМ ҚБК, Жарты Талап -
қорытындылары Республи. орталық жылда етіл.
бойынша шаруашы. касының атқарушы 1 рет мейді
лық жүргізу Үкіметіне органдар
құқығындағы мем. есеп, және өзге
лекеттік кәсіп. ҚарМ де мемле.
орындар таза ММЖК-ге кеттік
пайдасының бір ақпарат органдар

	бөлігін, сондай-ақ қазыналық кәсіпорындардың сметадан тыс алған кірістерін тиісті бюджеттің кірісіне аударудың уақытылығы мен толықтығына бақылауды жүзеге асыру	беру (республикалық меншік бойынша)	(келісім бойынша), әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдері		
2.7.	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 2003 жылғы 2 сәуірдегі N 135 бұйрығымен бекітілген нысандар бойынша, ұлттық компанияларды қоспағанда бас, еншілес, сондай-ақ біріктірілген ұйымдар бойынша бөлек шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың, акцияларының пакеті (қатысу үлесі) мемлекетке тиесілі акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестердің)	ҚарМ ММЖК-ге, әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдіктеріне ақпарат беру	Орталық атқарушы органдар және өзге де мемлекеттік органдар (келісім бойынша), коммуналдық меншіктің атқарушы органдары	Есепті кезеңнен кейінгі төртінші айдың 15-і күнінен кешіктірмей	Талап етілмейді

қаржы-шаруашылық
қызметі туралы
жылдық ақпаратты
беру
2.8. Қазақстан Қазақстан Орталық Есепті Талап -
Республикасы Республи. атқарушы кезеңнен етіл.
Қаржы министрлі. касының органдар кейінгі мейді
гінің 2003 жылғы Үкіметіне және өзге бесінші
2 сәуірдегі N есеп, де мемле. айдың 15-і
135 бұйрығымен ҚарМ кеттік күнінен
бекітілген шаруа. ММЖК-ге органдар кешіктір.
шылық жүргізу ақпарат (келісім мей
құқығындағы мем. беру (рес- бойынша),
лекеттік кәсіп. публикалық әкімшілік
орындардың меншік аумақтық
қызметіне талдау бойынша) бірлік.
жүргізу ережесі. тердің
не сәйкес жылдың әкімдері
қорытындысы
бойынша мемле.
кеттік кәсіп.
орындардың
қаржы-шаруашылық
қызметіне талдау
жүргізу
2.9. Қазақстан Қазақстан Орталық Есепті Талап -
Республикасы Республи. атқарушы кезеңнен етіл.
Қаржы министр. касының органдар кейінгі мейді
лігінің 2003 Үкіметіне және өзге алтыншы
жылғы 2 сәуірде. есеп, де мемле- айдың 15-і
гі N 135 бұйры. ҚарМ кеттік күнінен
ғымен бекітілген ММЖК-ге органдар кешіктір.
жарғылық капитал. ақпарат (келісім мей
да мемлекеттің беру (рес- бойынша)
қатысуымен мем. публикалық
лекеттік емес меншік
заңды тұлғалар. бойынша)
дың қызметі
тиімділігінің

негізгі көрсет. кіштерін анық. тау ережесіне сәйкес жылдың қорытындысы бойынша акция. ларының бақылау пакеті (қатысу үлесі) мемлекет. ке тиесілі акцио. нерлік қоғамдар. дың (жауапкерші. лігі шектеулі серіктестердің) қаржы-шаруашылық қызметіне талдау жүргізу

2.10. Мемлекеттік меншік объектіле. рін, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 24 шілде. дегі N 998 қаулысымен бекі. тілген ережеге сәйкес мемлекет. тің меншік үлесі бар объектілерді қалыптастырудың және тиімді бас. қарудың кешенді мониторингін қамтамасыз ету | Қазақстан Республи. касының Үкіметіне есеп беру | ҚарМ ММЖК, әкімшілік- аумақтық бірлік. тердің әкімдері | Есепті жарты жылдық. тан кейінгі екінші айдың 10-ы күні | Талап - етіл. мейді

2.11. Мемлекеттік мекемелер мен мемлекеттік кәсіпорындарға | Қазақстан Республи. касының Үкіметіне | ҚарМ ММЖК, орталық атқарушы | Тоқсан сайын, есепті кезеңнен | Талап - етіл. мейді

	бекітілген мүліктің мүліктік жалға (жалдауға) берудің мониторингін жүзеге асыру	есеп	органдар және өзге де мемлекеттік органдар (келісім бойынша), әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдері	кейінгі айдың 25-і күні	
2.12.	Олар бойынша ұлттық компаниялардың еншілес ұйымдары олардың құзыретіне сәйкес ұлттық компаниялардың директорлар кеңестерімен шешімдер жобаларын жазбаша келісуді қамтамасыз етуге міндетті мәселелер тізбесін белгілеу	Қазақстан Республикасының Үкіметіне есеп, ақпарат беру	ЭМРМ, ККМ, ҚарМ ММЖК-ге	2003 жылдың 3-тоқсаны	Талап етілмейді
2.13.	Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 29 маусымдағы N 882 қаулысына қосымшаға сәйкес ақпаратты уақытылы ұсынуға бақылауды жүзеге асыру	ҚарМ ММЖК-ге ақпарат беру	Орталық атқарушы органдар	Тұрақты түрде	Талап етілмейді
2.14.	Қазақстан Республикасы Үкіметінің	ҚарМ ММЖК-ге ақпарат	Орталық атқарушы органдар	Жылдың қорытындысы бойынша	Талап етілмейді

2001 жылғы 28 беру - есепті
ақпандағы N 290 кезеңнен
қаулысының 1-тар. кейінгі
мағының 5), 6), сегізінші
10), 11)-тармақ. айдың 1-і
шаларында көздел. күнінен
ген іс-шараларды кешік.
орындау барысы тірмей
туралы ақпаратты
ұсыну
2.15. Есепті жылдың Қазақстан ҚарМ Жыл сайын, Талап -
қорытындылары Республи. ҚБК, ҚарМ 1 тоқсан етіл.
бойынша мемлекет. касы ММЖК, мейді
тік бюджетке Қаржы орталық
кәсіпорындар министрлі. атқарушы
таза кірісінің гінің органдар
бір бөлігін бұйрығы, және өзге
аударуының, әкімдер. де мемле.
акционерлік дің кеттік
қоғамдар акция. шешімдері органдар
ларының мемле. (келісім
кеттік пакетіне бойынша),
дивиденттер, әкімшілік-
сондай-ақ мемле. аумақтық
кет қатысатын бірлік.
серіктестіктер. тердің
дегі қатысудың әкімдері
мемлекеттік
үлесіне таза
кіріс есептеудің
уақытылығы мен
толықтығы мәніне
тексерулер жүр.
гізу кестесін
әзірлеу мен
бекіту
2.16. Қолданыстағы Қазақстан ҚарМ Жыл сайын, Талап -
заңнамаға сәйкес Республи. ММЖК, сәуір етіл.
акцияларының касының орталық мейді

	бақылау пакеті мемлекетке тиесілі акционерлік қоғамдар акционерлерінің есепті жылдың қорытындылары бойынша жалпы жиналыстарын өткізудің кестесін қалыптастыру	Үкіметіне, әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдіктеріне есеп беру	атқарушы органдар және өзге де мемлекеттік органдар (келісім бойынша), коммуналдық меншіктің атқарушы органдары		
2.17.	Есепті жылдың қорытындылары бойынша акционерлік қоғамдар акцияларының мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер есептеудің және аударудың уақытылығы мен толықтығына бақылауды жүзеге асыру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне есеп	ҚарМ ММЖК, ҚарМ СК, ҚарМ ҚБК, орталық атқарушы органдар және өзге де мемлекеттік органдар (келісім бойынша), әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдері	Жарты жылда 1 рет	Талап етілмейді
2.18.	Мемлекеттік кәсіпорындарды, жарғылық капиталында мемлекеттік қатысуы бар заңды тұлғаларды қайта ұйымдастыру,	Қазақстан Республикасының Үкіметіне, әкімшілік-аумақтық бірліктердің	ҚарМ ММЖК, орталық атқарушы органдар және өзге де мемлекеттік	Жыл сайын, желтоқсан	Талап етілмейді

тарату және жеке. әкімшілік. органдар
шелендіру бойынша теріне (келісім
ұсыныстар енгізу ұсыныстар бойынша),
беру коммунал.
дық
меншіктің
атқарушы
органдары

---

3. Мемлекеттік мүлікті жекешелендіру

3.1. Жекешелендіру ҚарМ ҚарМ 2003 Талап -
объектілерінің ММЖК-нің ММЖК жылдың етіл.
құнын бағалау бұйрығы 1-тоқсаны мейді
әдістемелерін
қолдану жөнінде
ұсынымдар әзірлеу

3.2. Жекешелендіруге Қазақстан ҚарМ Тоқсан Талап -
жататын мемле. Республи. ММЖК, сайын, етіл.
кеттік меншік касының әкімшілік- есепті мейді
объектілерін Үкіметіне аумақтық кезеңнен
сатуды қамтама. есеп, бірлік. кейінгі
сыз ету ҚарМ тердің айдың
ММЖК-ге әкімдері 25-і
ақпарат күні
беру

3.3. Мемлекеттік Қазақстан ҚарМ Есепті Талап -
меншік объекті. Республи. ММЖК, жарты етіл.
лерін жекеше. касының әкімшілік- жылдықтан мейді
лендіруден түс. Үкіметіне аумақтық кейінгі
кен қаражаттың есеп бірлік. айдың
мемлекеттік тердің 25-і күні
бюджетке түсуінің әкімдері
жоспарланған кө.
лемдерін қамтама.
сыз ету жөнінде.
гі бақылауды
жүзеге асыру

---

4. Жекешелендіруден кейінгі бақылауды жүзеге асыру

4.1.	Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін объектілердің тізбесі бойынша экономиканың стратегиялық мәні бар салаларында меншіктің мемлекеттік мониторингін жүзеге асыруды қамтамасыз ету	Қазақстан Республикасының Үкіметіне есеп беру	ҚарМ ММЖК, орталық және жергілікті атқарушы органдар	Есепті жарты жылдықтан кейінгі екінші айдың 10-ы күні	Талап етілмейді
4.2.	(алынып тасталды - 2005.05.31. N 538 қаулысымен)				
4.3.	Мемлекеттік меншік объектілерін сатып алушылардың, тиісті келісім-шарттар бойынша келісім-шарттық міндеттемелерін орындауына бақылауды жүзеге асыру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне есеп	ҚарМ ММЖК, әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдері	Есепті жарты жылдықтан кейінгі екінші айдың 10-ы күні	Талап етілмейді
4.4.	Мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп, басқарушы компаниялардың шарт жағдайларын орындау жөніндегі есептерін тыңдауды өткізу	Қазақстан Республикасының Үкіметіне есеп беру	ҚарМ ММЖК	Жыл сайын, маусым	Талап етілмейді
4.5.	Жекешелендіру объектілерін	Қазақстан Республи.	ҚарМ ММЖК	Жыл сайын,	Талап етіл.

сатып алу-сату касының желтоқсан мейді
шарттары бойынша Үкіметіне
міндеттемелер. ақпарат
дің орындалуын беру
бақылау жөнін.
дегі ведомство.
аралық комиссия
шешімдерінің
негізінде оларды
түзету мақсатын.
да сатып алу-
сату шарттары
бойынша қосымша
келісімдер
әзірлеу

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК